

Combinatie a. nadert THOR'S beschrijving van *setiger* het meest.

Het is duidelijk, dat bij onderzoek van nog meer materiaal van deze soort het aantal combinaties nog groter zal kunnen worden. Het aanduiden van één dezer vormen met den naam *insignis* Walker heeft geen zin.

De soort bezit eene groote verspreiding: geheel Scandinavië, Brittanje en Ierland, Frankrijk, Duitschland, Zwitserland (niet in Alpen-water), Servië en N.-Afrika. In ons land aangetroffen in eenige Z.-Limburgsche beken en éénmaal in een beekje bij Apeldoorn.

Literatuur.

1898. THOR, in Arch. Naturv. Christ. XX (12).

1901. PIERSIG, in Tierreich XIII.

1906. WALKER, in Zool. Anz. Bd. 30.

1907. id. in Rev. Suisse Zool. XV.

1909. KOENIKE, in Süßwasserfauna H 12.

1920. LUNDBLAD, in Mem. Ac. Reg. Sc. Danemark (ser. 8) VI.

1925. SOAR WILLIAMSON, British Hydracarina I.

Leeuwarden.

A. J. BESSELING.

Plusia moneta L. en Smerinthus populi L.

In No. 179 der Ent. Berichten, deel VIII, p. 240, deelt ons geacht medelid de heer B. J. LEMPKE mede, dat HEYLAARTS waargenomen heeft, dat spinsels van *moneta*-rupsen, die een mannelijken vlinder zullen leveren, wit zijn, terwijl die van het andere geslacht eene gele kleur zouden hebben. Schrijver dezes deed de waarneming, dat pas gesponnen cocons van *Plusia moneta* L. wit zijn, doch pas geel worden, nadat ze met water in aanraking geweest zijn. Dit geldt zoowel voor de mannetjes als voor de wijfjes. Vermoedelijk bevindt zich in de draden van den cocon een enzym, dat bij aanwezigheid van water de witte kleur in geel omzet. Het verkleuren van pas gesponnen cocons onder invloed van water komt trouwens bij tal van andere vlinders voor en is algemeen bekend.

Naar aanleiding van het artikel van denzelfden schrijver

op. p. 241 over *Smerinthus populi* L., kan ik mededeelen, dat het betreffende insect in de omgeving van Roermond regelmatig eene tweede generatie vormt. Soms zijn de exemplaren van de tweede generatie lichter gekleurd dan die van de eerste.

Buitenzorg, 13 Juni 1931.

C. FRANSSEN.

Nogmaals de „zwarte bladluizen”.

Onlangs promoveerde AUG. O. WERDER aan de universiteit te Basel op een proefschrift, getiteld: Beitrag zur Kenntnis der Aphiden-Fauna von Basel und Umgebung (Separatabdruck aus den Verhandlungen der Naturforschenden Gesellschaft in Basel. Band XLII, Basel 1931). Op bladzijde 93, onder No. 5, meent mijn hooggeachte collega WERDER eene vernietigende kritiek op mijn werk te hebben geleverd door o.m. te zeggen: „Diese Erscheinung wirft auch einiges Licht auf die im Diskussion stehende Systematik der *Aphis fabae*-Gruppe. Da morphologische Veränderungen durch einmaligen anormalen Wechsel der Futterpflanze möglich sind, so sind auch die für die sogenannten „biologischen Arten” der *fabae*--Gruppe aufgeführten Merkmale erneut in Frage gestellt und bedürfen einer grundlichen experimenteller und statistischer Revision, womit auch der Standpunkt von DAVIDSON und THEOBALD übereinstimmt”.

Laten we beginnen met erop te wijzen, dat onze geachte opponent zelf geene enkele biologische proef heeft genomen, zelfs geene enkele meting heeft verricht aangaande de zwarte bladluizen, althans dat blijkt niet uit zijne dissertatie. Daarom doet eene dergelijke kritiek buitengewoon vreemd aan.

Wij zullen de door WERDER naar voren gebrachte bedenkingen punt voor punt beschouwen:

1ste. Volgens den heer Werder zouden de morphologische kenmerken, welke we gebruikten, niet constant zijn, doch veranderen onder invloed van de voedselplant, waarop de zwarte luizen leven. Als eenig bewijs hiervoor wordt aangehaald, dat *Phyllaphis fagi* L. op beuk geheel andere morphologische kenmerken zou vertoonen dan wanneer